

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 623/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 223, Zvolen, IČO 36 861 723, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 18 C 93/2016-409 z 5. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 93/2016-409 z 5. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) v spojitosti s uznesením okresného súdu č. k. 18 C 93/2016-380 z 13. júna 2022. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu v spojitosti s uznesením okresného súdu z 13. júna 2022 a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania. Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu v spojitosti s uznesením okresného súdu z 13. júna 2022, a to do rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca podal žalobu proti žalovanej ([REDACTED]) o určenie, že je výlučným vlastníkom pozemku registra [REDACTED]

parcelného č. ■■■■, ornej pôdy s výmerou ■■■■ ■■■■, v k. ú. ■■■■ obci ■■■■, okrese ■■■■ keďže v čase podania žaloby bola ako vlastník nehnuteľnosti evidovaná v katastri nehnuteľností žalovaná, a to napriek tomu, že táto predala nehnuteľnosť sťažovateľovi špecifikovanou kúpnu zmluvou. V priebehu konania bola žaloba zmenená v dôsledku vyvlastnenia v prospech ■■■■ ■■■■ Okresný súd žalobu zamietol. Odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Dovolací súd dovolanie sťažovateľa odmietol. Okresný súd žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Okresný súd – vyšším súdnym úradníkom – rozhodol uznesením z 13. júna 2022 tak, že zaviazal sťažovateľa nahradiť žalovanej trovy konania v sume 2 275,30 eur. Okresný súd poukázal na nález č. k. II. ÚS 402/2021-41 z 5. apríla 2022, podľa ktorého ak bol v konaní predložený znalecký posudok, ktorým bola určená cena pozemkov, teda ak je týmto spôsobom preukázaná cena vecí, *„nie je dôvod vychádzať z inej ceny vecí, najmä ak je cena určená v čase, keď bola uzatvorená aj sporná kúpna zmluva s neprimerane nízkou kúpnu cenou...“*. Obdobne vychádzal aj z nálezu č. k. II. ÚS 478/2014-28 z 18. marca 2015, podľa ktorého pokiaľ *„je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom súdneho sporu, peniazmi oceníteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj v prípadoch určenia vlastníckeho práva k takejto veci. Nie je možné vychádzať z názoru, že vždy, keď je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, nemožno tento predmet konania peniazmi oceniť z hľadiska tarifnej odmeny podobne, ako to je pri vyrubovaní súdneho poplatku za určovací návrh...“*.

4. Okresný súd pri určovaní hodnoty jedného úkonu právnej služby postupoval podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a jeho hodnotu určil v sume 370,14 eur. Vychádzal z toho, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na ■■■■ v k. ú. ■■■■ s celkovou výmerou ■■■■ ■■■■, pričom vychádzal z hodnoty nehnuteľností určenej znaleckým posudkom č. ■■■■ z 13. júla 2015 vo výške 20 655,37 eur. Následne žalovanej určil výšku náhrady trov konania spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia – odmene za 5 úkonov právnej služby, režijnom paušále a dani z pridanej hodnoty v celkovej výške 2 275,30 eur.

5. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 5. septembra 2022 tak, že sťažnosť zamietol. Okresný súd poukázal na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa a na vyjadrenie žalovanej, ktorá uviedla, že okresný súd správne vychádzal z hodnoty vyvlastňovacej náhrady, *„pretože sa jednalo o spor o sumu 20.655,37 eur, ktorá predstavovala vyvlastňovaciu náhradu – fakticky spor spočíval v tom, ktorému účastníkovi táto náhrada patrí, a preto súd určil výšku základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby pri uvedenej hodnote sporu...“*.

6. Okresný súd konštatoval, že pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny vyšší súdny úradník postupoval správne podľa § 10 ods. 2 vyhlášky a pri určení tarifnej hodnoty vychádzal z hodnoty nehnuteľností určenej na základe znaleckého posudku z 13. júla 2015, *„ktorý objektívne určil hodnotu veci, ktorá bola predmetom tohto konania.“* Okresný súd poukázal na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 397/2021 a II. ÚS 402/2021 z 5. apríla 2022, podľa ktorého hodnota veci určená znaleckým posudkom je *„hodnoverným a spôsobilým mechanizmom na určenie hodnoty veci, o ktorej vlastnícke právo sa koná.“* Cenu veci možno nepochybne určiť aj iným vhodným

spôsobom, napr. na základe ceny v kúpnej alebo inej odplatnej zmluve, za predpokladu, že cena nie je stranami spochybňovaná a existuje predpoklad, že cena tak vyjadruje skutočnú cenu veci v danom mieste a čase. Zároveň okresný súd poukázal na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 453/2022-14 zo 17. augusta 2022.

7. Okresný súd prerokúvanú vec považoval za analogickú, keď hodnota nehnuteľností bola stanovená znaleckým posudkom, preto vyšší súdny úradník správne vychádzal z takto ustálenej ceny nehnuteľností.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta, že okresný súd sa v napadnutom uznesení odklonil od svojej doterajšej rozhodovacej činnosti, rozhodol teda arbitrárne a porušil tak označené práva podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu.

9. Sťažovateľ poukazuje na rozhodovaciu prax okresného súdu s odkazom na uznesenie č. k. 18 C 112/2016-265 z 24. novembra 2020, kde sa konštatuje, že občianskoprávne grémium okresného súdu na svojom rokovaní 16. septembra 2020 v dôsledku nálezů ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 544/2019 korigovalo svoje predchádzajúce stanovisko s tým, že okresný súd vychádzal z kúpnej ceny dojednanej medzi stranami sporu. Vo veci nálezů ústavného súdu išlo o obdobnú skutkovú situáciu ako v aktuálne prerokúvanej veci sťažovateľa s tým rozdielom, že strany boli v opačnom procesnom postavení. Následne sťažovateľ cituje z nálezů ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 544/2019.

10. Zmenený právny názor by bol zásahom do sťažovateľovho základného práva na spravodlivé súdne konanie a do jeho vlastníckeho práva a zároveň porušením právnej istoty, keďže po vydaní predmetného nálezů už došlo k vydaniu viacerých rozhodnutí v obdobných veciach, kde okresný súd vychádzal z kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy medzi stranami sporu, keď ide „*predovšetkým o predstavu o hodnote sporu pri začatí konania a zmena tejto rozhodovacej činnosti za nezmenených skutkových okolností by bola zásahom do právnej istoty.*“. V tomto smere sťažovateľ poukázal na rozhodnutia vo veciach sp. zn. 14 C 128/2016, sp. zn. 17 C 122/2016, sp. zn. 10 C 114/2016 a sp. zn. 17 C 142/2016 a tiež na právoplatné rozhodnutia vo veciach sp. zn. 10 C 136/2016, sp. zn. 14 C 134/2016 a sp. zn. 16 C 158/2016. V týchto veciach okresný súd vychádzal z kúpnej ceny medzi stranami sporu, a nie z kúpnej ceny dojednanej s [REDAKOVANÉ], alebo z vyvlastňovacej náhrady. K obdobnému rozhodovaniu pristúpil okresný súd aj v konaniach, kde išlo o zámenné zmluvy (sp. zn. 14 C 353/2016, sp. zn. 18 C 443/2016 a sp. zn. 25 C 483/2016), kde vychádzal z hodnoty neurčitej, keďže hodnotu sporu nebolo možné určiť, resp. bolo by možné určiť len s nepomernými ťažkosťami.

11. Sťažovateľ považuje za podstatnú okolnosť, že [REDAKOVANÉ], ešte pred vyvlastnením pozemok od právnej predchodkyne odkúpila, sťažovateľ nemá pozemok, nemá vrátenú kúpnu cenu, nemá vyplatenú náhradu, pričom má navyše znášať nespravodlivý následok spočívajúci v prisúdení náhrade trov konania v neprimeranej výške.

12. Sťažovateľ poukazuje aj na konania, kde bol v postavení žalovaného a žalobcovia (predávajúci) vzali späť žaloby, pričom okresný súd rozhodoval, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (napr. sp. zn. 25 C 496/2015, sp. zn. 25 C 490/2015, sp. zn. 25 C 482/2015, sp. zn. 12 C 122/2016). Pokiaľ žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania, vychádzal z hodnoty neurčitej, resp. z kúpnej ceny dohodnutej medzi stranami sporu (napr. sp. zn. 14 C 531/2015, sp. zn. 17 C 505/2015, sp. zn. 18 C 484/2015, sp. zn. 14 C 544/2015, sp. zn. 18 C 497/2015). V aktuálne prerokúvanej veci okresný tak nepostupoval, „čo je neprimerane tvrdé až formalistické.“. Napadnuté uznesenie je tak aj v rozpore s princípom rovnosti strán.

13. Napadnuté uznesenie podľa sťažovateľa neobsahuje ústavne udržateľné právne závery a týmto uznesením bol porušený princíp právnej istoty. Neobstojí ani odkaz okresného súdu na neskoršie rozhodnutia ústavného súdu, ktorými malo dôjsť k prelomeniu doterajších rozhodnutí (č. k. III. ÚS 67/2022-31 z 24. marca 2022, č. k. II. ÚS 397/2021-47 z 5. apríla 2022 a č. k. II. ÚS 402/2021-41 z 5. apríla 2022), keďže nejde o skutkovo podobné situácie, keďže sťažovateľom v týchto veciach bola [REDAKOVANÉ]. Právne závery ústavného súdu je potrebné aplikovať s ohľadom na osobitné skutkové okolnosti každej veci. Vo veci nálezu sp. zn. II. ÚS 402/2021 nebol predložený žiaden znalecký posudok a meritum nebolo posudzované (primeranosť plnení). V aktuálne prerokúvanej veci bola vyplatená kúpna cena [REDAKOVANÉ], predmetom konania je kúpna zmluva medzi sťažovateľom a žalovanou, ktorej platnosť nebola posudzovaná, pričom žalovaná dostala kúpnu cenu dvakrát.

14. Žaloba o určenie vlastníckeho práva bola zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, primeranosť plnenia nebola posudzovaná, v konaní nebol predložený žiaden znalecký posudok, preto okresný súd mal vychádzať z doterajšej rozhodovacej činnosti, keď určujúca bola hodnota pozemkov podľa kúpnych zmlúv uzavretých medzi stranami sporu. Sťažovateľ poukazuje na širšie skutkové okolnosti (legislatívna činnosť zákonodarného zboru, rozhodnutia vlády Slovenskej republiky), ktoré považuje za relevantné vo veci. Uvádza, že nemá kúpnu cenu, vyvlastňovaciu náhradu a ani vlastnícke právo. Okresný súd rozhodol na základe nepredloženého znaleckého posudku určeného na výpočet vyvlastňovacej náhrady a tiež na základe skutočnosti, že pred vyvlastnením [REDAKOVANÉ], odkúpila pozemok za sumu 20 655,37 eur. Sťažovateľ bránil svoje právo, žalovaná bola úspešná len z dôvodu objektívnej skutočnosti (predkupné právo štátu), pričom sťažovateľ má znášať následok – prisúdenie náhrady trov vychádzajúcej z hodnoty 20 655,37 eur „podľa znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný na účely vyvlastnenia keď už bolo zrejmé že pozemky sa nachádzajú na území určenom pre významnú investíciu... V čase uzatvorenia kúpnej zmluvy nebola táto informácia známa ani jednej zo strán. Pokiaľ neskôr Žalovaná tvrdila opak, jedná sa o účelové a ničím nepodložené tvrdenia.“. Závery obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu považuje sťažovateľ z už uvedených dôvodov za arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie a vlastníckeho práva sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, ktorý podľa sťažovateľa určil tarifnú hodnotu veci (na účely výpočtu výšky náhrady trov konania)

v rozpore s doterajšou judikatúrou okresného súdu, keď za základ nepovažoval kúpnu cenu podľa kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu.

16. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

18. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy). V súvislosti s nastolenou problematikou ústavný súd stabilne judikuje, že iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by totiž mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. IV. ÚS 170/08, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 64/09, IV. ÚS 182/09, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

19. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania považuje za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania (strany sporu), ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Problematika náhrady trov konania by takto mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich

toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, IV. ÚS 604/2018).

20. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného rozhodnutia o trovách konania sa uchýli iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 311/2012, IV. ÚS 210/2013, IV. ÚS 192/2014, IV. ÚS 604/2018, IV. ÚS 341/2020).

21. Spornou skutočnosťou v prerokúvanej veci je hodnota predmetu sporu (tarifná hodnota veci), z ktorej sa vypočítala základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby advokáta podľa § 10 ods. 2 vyhlášky. Podľa sťažovateľa okresný súd v napadnutom uznesení pri určovaní výšky náhrady trov konania nevychádzal z tarifnej hodnoty, ktorá zodpovedá výške kúpnej ceny uvedenej v kúpnej zmluve uzavretej 19. júna 2015 medzi sporovými stranami (751,85 eur), ale vychádzal zo všeobecnej hodnoty spornej nehnuteľnosti určenej znaleckým posudkom z 13. júla 2015, ktorá bola kúpnu cenou v zmluve uzavretej medzi žalovanou a [REDACTED] (20 655,37 eur).

22. Z napadnutého uznesenia okresného súdu z 5. septembra 2022 v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka z 13. júna 2022 je zrejmé, že sudca okresného súdu a vyšší súdny úradník poukázali na aktuálnu judikatúru ústavného súdu, v ktorej ústavný súd konštatoval, že cena určená znaleckým posudkom a cena určená v kúpnej zmluve uzavretej medzi stranami sporu môže byť spôsobilým podkladom na určenie hodnoty veci, pokiaľ však cena uvedená v kúpnej, prípadne inej odplatnej zmluve nie je stranami spochybňovaná. Takto však nemožno postupovať, ak sa v konaní rieši otázka platnosti zmluvy práve v dôsledku neprimerane nízkej kúpnej ceny.

23. Vychádzajúc z rozsudku okresného súdu č. k. 18 C 93/2016 z 25. októbra 2018, v prerokúvanej veci išlo o žalobu o určenie, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom špecifikovaných nehnuteľností, resp. po zmene žaloby, že bol podielovým spoluvlastníkom špecifikovaných nehnuteľností ku dňu ich vyvlastnenia. Okresný súd žalobu zamietol z dôvodu, že nebol daný naliehavý právny záujem žaloby. Okresný súd tiež dospel k záveru, že žalovaná nebola pasívne vecne legitimovaná, keďže v čase vyvlastnenia nebola vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Okresný súd tiež poukázal na to, že po uzavretí kúpnej zmluvy 19. júna 2015 a pred rozhodnutím „správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva vzniklo štátu predkupné právo k spornému pozemku priamo zo zákona dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou t. j. 8. 7. 2015. Tak ako už skonštatoval Najvyšší súd SR rozhodujúc v konaniach o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí orgánu verejnej správy vydaných po vyhovení protestu prokurátora, zmluvná voľnosť žalovanej ako vlastníčky pozemku, ku ktorému sa viazalo predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. bola obmedzená priamo zo zákona a žalovaná bola povinná ponúknuť pozemok prednostne štátu. Pretože po uzavretí zmluvy a pred ďalším rozhodnutím správneho orgánu o návrhu na vklad vlastníckeho práva prišlo k situácii, ktorá bránila realizácii predmetu zmluvy nastala tým podľa Najvyššieho súdu SR... dodatočná právna nemožnosť dohodnutého plnenia, súd poukazuje na predmetné rozhodnutie. Následne plnenie dohodnuté v kúpnej zmluve

z 19. 6. 2015 sa stalo po vzniku záväzku nemožným, povinnosť žalovanej plniť zanikla podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tým zanikol aj jej záväzok. Pretože záväzok zanikol, žalobca nemohol nikdy na jeho základe nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnému pozemku a tak nemôže byť vlastníkom pozemku ani ku dňu jeho vyvlastnenia. S poukazom na tieto skutočnosti ako aj vyššie uvedené, súd žalobu zamietol.“.

24. V spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam predstavuje hodnota sporných nehnuteľností základ pre určenie tarifnej hodnoty náhrady trov právneho zastúpenia (I. ÚS 84/2020, III. ÚS 410/2020, III. ÚS 578/2022). Predmetom konania vo veci samej bolo v predmetnom prípade určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (pozemkom), ktoré boli ocenené peniazmi, preto bola namieste aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky, z tohto hľadiska uvedený právny záver okresného súdu nie je arbitrárny.

25. Vychádzajúc z rozsudku okresného súdu z 25. októbra 2018, okresný súd neposudzoval primeranosť kúpnej ceny dojednanej medzi sťažovateľom a žalovanou pre právny záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu na uvedenom určení. Napriek tomu konštatoval zánik záväzku žalovanej *ex lege* pre právnu nemožnosť plnenia (predkupné právo štátu). Relevantným je ale aj vyjadrenie žalovanej (vo vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, pozn.), že v predmetnej veci fakticky išlo o spor o to, komu má byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie v zmysle zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom náhrada za vyvlastnenie bola určená špecifikovaným znaleckým posudkom z 13. júla 2015 a predstavovala kúpnu cenu medzi žalovanou a [REDAKOVANÉ]. Ak za uvedenej skutkovej a procesnej situácie okresný súd za základ pre určenie tarifnej hodnoty veci ako základ pre výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby považoval kúpnu cenu určenú znaleckým posudkom, ktorá bola kúpnu cenou v kúpnej zmluve medzi žalovanou a [REDAKOVANÉ], tento právny záver nie je arbitrárny. Okresný súd svoje rozhodnutie následne s odkazom aj na judikatúru ústavného súdu primerane odôvodnil, preto tento právny záver nie je ani zjavne neodôvodnený, a preto je ústavne akceptovateľný. Ústavný súd vzhľadom na uvedené považuje výklad týkajúci sa veci sťažovateľa, čo sa týka určenia výšky náhrady trov konania, za jeden z možných a ústavne udržateľných výkladov.

26. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa právnych záverov ústavného súdu v náleze sp. zn. I. ÚS 544/2019, ktoré mali byť aplikované aj v prerokúvanom prípade, ústavný súd odkazuje na odôvodnenie uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 578/2022, v ktorom ústavný súd v bodoch 23 a 24 sťažovateľovi objasnil, prečo uvedený nález v právnej veci sťažovateľa nemožno aplikovať.

27. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu